

T.C.
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Sayı : 55921223-450.02-E.2477

Konu : Sendikal izin

10/04/2015

TÜRKİYE SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET KOLU KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKASI
GENEL BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16/02/2015 tarihli ve GM.06.2015.05/130 sayılı yazı.

4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde düzenlenen "İzne ayrılmayan yönetim kurulu üyeleri haftada bir gün kurumlarından izinli sayılırlar." hükmünde yer alan "bir gün" ifadesinin kapsamı, haftalık bir günlük iznin nöbet ertesi istirahat izninde kullanılarak kullanılmayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; "Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyeleri seçildikleri tarihten itibaren durumlarını en geç otuz gün içinde kurumlarına yazılı olarak bildirirler. Söz konusu yöneticiler (...) sendika tüzüğünde belirtilen hükümlere göre, ayrıca yazılı talepte bulunmaları halinde bu görevleri süresince aylıksız izne ayrılırlar. Talepte bulunmayanlar ise kurumlarındaki görevlerine devam ederler. İzine ayrılmayan yönetim kurulu üyeleri haftada bir gün kurumlarından izinli sayılırlar." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Çalışma saatleri" başlıklı 99 uncu maddesinde; "Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir. Ancak özel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir. Bakanlar Kurulu, yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir." hükmüne, "Günlük çalışma saatlerinin tespiti" başlıklı 100 üncü maddesinde; "Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, illerde valiler tarafından tesbit olunur.(...) Memurların yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre, bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmeleri mümkündür. Bu hususa ilişkin usûl ve esaslar, Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir, ve mezkur Kanunun 101 inci maddesinde; Günün yirmi dört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca belirlenir." hükümleri yer almaktadır.

Her ne kadar 657 sayılı Kanunla, günün yirmi dört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde farklı çalışma süreleri belirlemede kurumlara yetki verilmiş olsa da aylıksız izne ayrılmayan yönetim kurulu üyelerinin haftada bir gün kurumlarından izinli sayılmasına ilişkin hükmün, 657 sayılı Kanundaki haftalık 40 saat çalışma esasına dayandığını kabul etmek gerekir. Aksi takdirde, sendikal izinlerin kullanımı konusunda kurumdan kuruma, hatta personelden personele farklılık arz eden uygulamalara yol açacaktır.

Aylıksız izne ayrılmayan sendika yöneticilerinin **gündüz çalışma saatleri** içerisinde sendikadaki görevlerini rahatlıkla yürütebilmesi için kurumlarından izinli sayılması amacıyla getirilen bu düzenlemeden, hakkaniyete uygun olarak söz konusu yöneticilerin aynı şekilde yararlandırılmasının sağlanması gerekmektedir. İlgi yazınızda belirtildiği üzere, "bir gün" ifadesinden 24 saatin anlaşılması halinde, haftada 40 saat çalışması gereken personelin 24 saat sendikal izin kullanması durumunda, haftada 16 saat (iki mesai günü) kurumda çalışması anlamına gelecektir. Bu da, kamu hizmetini ifa ile yükümlü olan

personelin haftada bir gün izin kullanarak, üç gününü sendikada iki gününü ise kurumda çalışarak geçirmesi demektir.

Bu itibarla;

1. "Bir gün" ifadesinin "24 saat" olarak anlaşılmasının mümkün bulunmadığı ve söz konusu personelin günlük 8 saat çalışma esasına göre izinli sayılması gerektiği,
2. Haftalık bir günlük iznin, sendikadaki faaliyetlerin de yürütülebileceği "gündüz mesaisi" içerisinde kullandırılması gerektiği,
3. "Dinlenmek" Anayasa ile teminat altına alınan ve çalışanlar için tanınmış bir hak olduğundan, nöbet sonrası istirahat zamanında bu iznin kullandırılmaya çalışılmasının, Anayasa ile tanınan dinlenme hakkının ve 4688 sayılı Kanunla verilen sendikal izin hakkının kullanımına aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir. Bu itibarla, çalışanların dinlenme (nöbet sonrası istirahat) zamanında haftada bir gün izin kullandırılmasının mümkün bulunmadığı ve bu iznin mesai günleri içerisinde kullandırılması gerektiği,

mütalaa edilmektedir.

Rica ederim.

Enes POLAT
Başkan a.
Devlet Personel Başkan Yardımcısı